U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce: **B. U.**, zastoupen JUDr. Alenou Lněničkovou, advokátkou se sídlem Jandova 8, Praha 9, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 10. 2011, č. j. OAM-172/LE-BE02-HA03-2011, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 24. 2. 2012, č. j. 47 Az 6/2011 – 43,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna advokátky JUDr. Aleny Lněničkové se určuje částkou 2400 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Praze, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti výše uvedenému rozhodnutí žalovaného. Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl tak, že se stěžovateli neuděluje mezinárodní ochrana podle § 12, 13, 14, 14a, 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neboť v jeho případě nebyl naplněn žádný ze zákonných důvodů pro její udělení.

Krajský soud v kasační stížností napadeném rozsudku dospěl k závěru, že se žalovaný dostatečně zabýval všemi okolnostmi stěžovatelovy věci a vypořádal se s tvrzeními, která jmenovaný v azylovém řízení uplatnil. Žalovaný posoudil i možnost udělení azylu z humanitárních důvodů dle § 14 zákona o azylu; v této souvislosti soud připomněl, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok a posouzení důvodů

žadatele je otázkou správního uvážení, jehož meze žalovaný v tomto případě nepřekročil. Pokud jde o věcné důvody rozhodnutí žalovaného, soud uvedl, že dle ustálené judikatorní praxe není povinná vojenská služba v zemi původu žadatele bez dalšího důvodem pro udělení azylu. Ani obavy stěžovatele z případného pronásledování kvůli tomu, že je křesťan, nepovažoval soud za opodstatněné. Křesťanství je v Rusku preferovaným náboženstvím. Případným ústrkům ze strany obyvatel těch částí země, v nichž převažuje jiné náboženství, se lze vyhnout vnitřním přesídlením. Podle krajského soudu nedojde vycestováním stěžovatele z území České republiky k zásahu do jeho rodinného života, neboť má v Rusku matku i bratra a se svou sestrou, která zde žije, nežil ve společné domácnosti. Stěžovatelova tvrzení o nedostatečné znalosti ruštiny označil soud za účelová, neboť stěžovatel sám v azylovém řízení uvedl, že ruštinu ovládá.

Stěžovatel proti tomu uplatňuje kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s."). Krajský soud i žalovaný nesprávně posoudili otázku existence důvodů pro udělení azylu podle § 12 nebo § 14 zákona o azylu, respektive doplňkové mezinárodní ochrany podle § 14a téhož zákona. Stěžovatel žije v České republice od svých šesti let. Ruskou federaci opustil spolu se svou matkou a nikoliv z vlastní vůle. V České republice chodil do školy, vytvořil si zde sociální vazby, z příbuzných se stýká pouze se svou sestrou, žijící rovněž v České republice. Jeho matka se počátkem roku 2011 vrátila do Ruska, konkrétně do Kalmycké republiky, kde je převažujícím náboženstvím buddhismus. On sám je však křesťan a má proto obavy, jak by ho po případném návratu přijali tamní obyvatelé. Kromě toho se velmi obává výkonu vojenské služby. Ačkoliv si je vědom toho, že dle ustálené judikatury správních soudů není tato skutečnost sama o sobě důvodem pro udělení azylu, je přesvědčen, že specifičnost jeho situace vyžaduje odlišný přístup. Žalovaný žádost posoudil na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Krajskému soudu pak vytýká i to, že se dostatečně nevypořádal s jeho námitkami směřujícími proti neudělení doplňkové ochrany.

Na základě všech shora uvedených důvodů stěžovatel navrhuje napadený rozsudek krajského soudu zrušit a vrátit věc tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že vycházel ze skutečností, které mu sdělil sám stěžovatel, jakož i ze zpráv o situaci v jeho vlasti. U stěžovatele neshledal existenci žádného z důvodů pro udělení mezinárodní ochrany. K obavám stěžovatele z výkonu vojenské služby uvádí, že v současné době je v Rusku možné vykonávat tzv. náhradní vojenskou službu. Žalovaný také zdůrazňuje, že má stěžovatel v Rusku příbuzné. V podrobnostech pak odkazuje na obsah správního spisu a navrhuje kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval přípustností kasační stížnosti. Kasační stížnost je dle § 102 s. ř. s. zásadně přípustná, s výjimkou případů taxativně vypočtených v § 104 s. ř. s., pokud splňuje zákonné náležitosti (§ 106 odst. 1 s. ř. s.), je podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel je řádně zastoupen (§ 105 s. ř. s.). V daném případě je kasační stížnost přípustná.

Nejvyšší správní soud se ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu

tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Vymezením institutu nepřijatelnosti se soud již podrobně zabýval např. ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 (publ. pod. č. 933/2006 Sb. NSS; všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná také na www.nssoud.cz). Nyní posuzovaná věc však typově nespadá pod žádný z případů přijatelnosti kasační stížnosti uvedených ve výše citovaném usnesení.

Stěžovatel se domnívá, že splnil podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu nebo alespoň pro udělení doplňkové mezinárodní ochrany dle § 14a uvedeného zákona. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu lze mezinárodní ochranu udělit na základě některého ze zákonem taxativně stanovených důvodů (srov. zejména rozsudky ze dne 6. 11. 2009, č. j. 6 Azs 12/2003 – 49, ze dne 20. 3. 2006, č. j. 4 Azs 46/2005 – 80, ze dne 25. 8. 2006, č. j. 8 Azs 170/2005 – 90, a usnesení ze dne 18. 3. 2010, č. j. 9 Azs 45/2009 – 94). Stěžovatel uvádí, že by mohl být pronásledován kvůli svému vyznání, že má obavy z výkonu základní vojenské služby v Ruské federaci a že nuceným opuštěním České republiky bude narušen jeho rodinný život.

Pokud jde o stěžovatelovy obavy související s jeho vyznáním, Nejvyšší správní soud odkazuje na svůj rozsudek ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Azs 266/2004 – 58, který převzal právní názor vyslovený v rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 5. 1996, sp. zn. 6 A 571/94, kde bylo řečeno: „*Je známým jevem v každé zemi, že příslušníci určité rasy, národnosti, náboženského vyznání, sociální skupiny nebo politického přesvědčení se mohou stát u svých spoluobčanů právě pro tyto vlastnosti terčem ústrků, slovních i fyzických útoků, diskriminačních postupů při přístupu ke vzdělání, k výkonu určitých povolání, ba dokonce i přístupu na určitá místa nebo užívání veřejného majetku. Zdrojem takového nepřátelského jednání mohou být nejrůznější negativní lidské vlastnosti, samo o sobě to však není ještě pronásledování ve smyslu ustanovení § 2 zákona č. 498/1990 Sb., o uprchlících, ani v případě masového výskytu těchto jevů za předpokladu, že nejde o jevy státní mocí buď přímo vyvolané, podporované, státními orgány vědomě trpěné či státní mocí záměrně nedostatečně potlačované.*“ Shora uvedený závěr je aplikovatelný i na věc stěžovatele, jenž je dle vlastních slov křesťan. Zprávy o situaci v Rusku, z nichž žalovaný vycházel, přitom potvrzují všeobecně známou skutečnost, že křesťanství je v této zemi většinovým (a přes ústavní garanci svobody vyznání do jisté míry i preferovaným) náboženstvím. Žalovaný proto konstatoval, že u stěžovatele nelze předpokládat, že by se z důvodu své víry mohl dostat do konfliktu s ruskými státními orgány, nebo že by případné útoky či diskriminace ze strany osob jiného vyznání, k nimž by podle jeho názoru mohlo docházet např. v oblasti Kalmycké republiky, kde v současné době pobývá jeho matka, byly tolerovány nebo dokonce podporovány státní mocí.

Otázkou, zda povinnost nastoupit základní vojenskou službu je důvodem pro přiznání mezinárodní ochrany, se Nejvyšší správní soud zabýval v rozsudku ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 - 49, v němž uvedl, že: „*nelze za důvod přiznání azylu považovat skutečnost, že se stěžovatel odmítal prezentovat k výkonu základní vojenské služby, neboť tato skutečnost bez přistoupení jiných okolností není důvodem pro udělení azylu a nelze ji ani vnímat jako případ zvláštního zřetele hodný pro udělení humanitárního azylu*“. Stejné závěry jsou obsaženy i v rozsudku ze dne 28. 4. 2006, č. j. 4 Azs 136/2005 - 64. Stěžovatel však žádné zvláštní okolnosti netvrdil. V řízení před žalovaným uvedl, že je pro

něj výkon základní vojenské služby v Rusku nepředstavitelný z toho důvodu, že k této zemi nemá žádný vztah a nepovažuje ji za svou vlast. Stěžovatel rovněž sdělil, že dosud nebyl odveden, tedy že nebylo rozhodnuto o jeho schopnosti základní vojenskou službu nastoupit, a že informace o ruské právní úpravě branné povinnosti má pouze zprostředkovaně od jiných osob. O možnosti vykonat tzv. náhradní vojenskou službu nebo o případném postihu v případě vyhýbání se nastoupení základní vojenské služby neměl stěžovatel žádné informace. Nejvyšší správní soud nicméně již dříve judikoval, že důvodem pro udělení mezinárodní ochrany není ani absence úpravy práva nebýt nucen k výkonu vojenské služby, pokud by to bylo v rozporu se svědomím nebo náboženským vyznáním (rozsudek ze dne 10. 10. 2003, č. j. 2 Azs 15/2003 - 81). V rozsudku ze dne 19. 10. 2006, č. j. 3 Azs 396/2005 - 88, NSS uvedl, že trest hrozící žadateli o azyl za vyhýbání se nástupu k základní vojenské službě není pronásledováním ve smyslu zákona o azylu, jestliže nemá perzekuční charakter. Nenastoupení vojenské služby je totiž obecně považováno za porušení zákona, a proto není případný trest pronásledováním.

Pokud jde o tvrzený rozpor vycestování stěžovatele, jenž zde pobývá od svých šesti let, s mezinárodními závazky České republiky ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, Nejvyšší správní soud odkazuje na svůj rozsudek ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 – 71, v němž se vyjádřil v tom smyslu, že zásahem do soukromého a rodinného života, který si cizinec na území České republiky vytvořil, by v souvislosti s čl. 8 Úmluvy mohl být zpravidla pouze dlouhodobý zákaz pobytu, který by právě svou délkou mohl dosáhnout intenzity nepřiměřeného zásahu ve smyslu judikatury Evropského soudu pro lidská práva (ESLP). Výjimkou by pak mohl být pouze případ, kdy by nepřiměřeným zásahem do rodinné či osobní vazby byla již pouhá nutnost jeho vycestování. Nejvyšší správní soud přitom již opakovaně (naposledy v rozsudku ze dne 29. 2. 2012, č. j. 2 Azs 38/2011 – 47) uvedl, že *„ustanovení čl. 8 Úmluvy neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu, respektive napomáhat rozvíjení vztahů mezi nimi. Při stanovení rozsahu povinností státu je v tomto směru nutno zvážit okolnosti konkrétního případu a v této souvislosti štrasburský soud bere v úvahu mimo jiné i případné extrateritoriální účinky čl. 8 Úmluvy, tedy otázku, do jaké míry je cizinci znemožněn jeho rodinný, případně soukromý, život v jeho zemi původu a do jaké míry je přijímající stát právě z tohoto důvodu povinen umožnit mu přenést si svůj rodinný, respektive soukromý život na jeho území, a případně, zda je mu za tímto účelem povinen také udělit doplňkovou ochranu. Z jeho judikatury přitom vyplývá, že podmínky pro spuštění extrateritoriálního účinku čl. 8 Úmluvy jsou velmi přísné (srov. rozsudek ESLP ze dne 6. 2. 2001, ve věci Bensaid proti Spojenému království, stížnost č. 44599/98)*“. Žalovaný i krajský soud však dospěli k závěru, že vycestování stěžovatele do Ruska tak vážný zásah do jeho rodinného života rozhodně nepředstavuje, neboť jmenovaný v České republice nemá, s výjimkou své sestry, s níž ovšem nežije ve společné domácnosti, žádné příbuzné, zatímco v Rusku žijí jeho matka a bratr.

Namítá-li stěžovatel, že mu měl být udělen tzv. humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu, Nejvyšší správní soud k tomu především odkazuje na svou judikaturu (srov. např. rozsudek ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004 - 72, publ. pod č. 375/2004 Sb. NSS, či rozsudek ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48), z níž vyplývá, že udělení humanitárního azylu je ve volné úvaze správního orgánu. Rozhodnutí o něm přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu. Soudu nepřísluší přezkoumávat, zda humanitární

důvody byly dány či nikoliv, to je věcí úvahy správního orgánu. Soud rozhodnutí o humanitárním azylu přezkoumává pouze z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů. Z rozhodnutí žalovaného je již na první pohled patrné, že při posouzení otázky udělení azylu podle § 14 zákona o azylu vzal v úvahu všechny skutečnosti uvedené stěžovatelem v řízení. Současně však konstatoval, že udělení mezinárodní ochrany dle citovaného ustanovení je namístě pouze tehdy, jsou-li na straně stěžovatele dány zvláště závažné okolnosti, a je proto vyhrazeno jen výjimečným případům Pokud z důvodů stěžovatelem uváděných sám nevyvodil důvody pro udělení humanitárního azylu, zůstává takové rozhodnutí v rámci výkonu jeho pravomoci.

Povinností správního orgán objasnit v azylovém řízení skutečný stav věci se zdejší soud zabýval například v rozsudcích ze dne 22. 7. 2010, č. j. 2 Azs 21/2010 – 92, ze dne 25. 11. 2003, čj. 5 Azs 26/2003 – 57, nebo ze dne 28. 7. 2009, čj. 5 Azs 40/2009 – 74. Žalovaný stěžovateli umožnil uvést všechny důvody jeho žádosti a všechny podstatné skutečnosti, které posléze konfrontoval s podrobnými zprávami o situaci v zemi jeho původu; stěžovatel sám v kasační stížnosti neuvedl, které konkrétní okolnosti významné pro posouzení jeho věci byly žalovaným opomenuty.

K námitce nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku pro nedostatek důvodů Nejvyšší správní soud rovněž odkazuje na svou judikaturu (srov. například rozsudky ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 – 73, publ. pod č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 – 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 29/2007 – 64, a ze dne 25. 5. 2006, č. j. 2 Afs 154/2005 – 245). Stěžovatel krajskému soudu vytýká, že se dostatečně nevypořádal s jeho námitkami týkajícími se doplňkové ochrany. Z odůvodnění jeho rozsudku je však již na první pohled patrné, že se zabýval všemi stěžovatelem uvedenými skutečnostmi, které posoudil z hlediska azylu i doplňkové ochrany; v reakci na tvrzení o nebezpečí vážné újmy v souvislosti s vyznáním stěžovatele poukázal na možnost vnitřního přesídlení a po zvážení jeho rodinných poměrů výslovně uvedl, že jeho vycestování není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na všechny námitky uplatněné v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 3, § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byl návrh odmítnut.

Stěžovateli byla pro řízení o kasační stížnosti soudem ustanovena zástupkyně; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8, § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud ustanovené advokátce přiznává odměnu za jeden úkon právní služby ve výši 2100 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] a náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky), celkem 2400 Kč. Tato

částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. července 2012

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu